

Հաստատում եմ

տնօրեն՝

Ս. Մխիթարյան

01.09.2023թ.

<<Հայկականի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի
VII դասարանի դասվարի 2023-2024 ուսումնական
տարվա ուսումնադաստիարակչական
աշխատանքների պլանավորում

Դասղեկ՝ Գ ա յ ա ն ե Մ ու ը ը ա դ յ ա ն

	Աշակերտների ազգանուն,անուն,հայրանուն	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրամանը	Աշակեր տական շարժի համարը	Ծննդյան թիվը	Ամիս	Օր	Սեռ	Քաշ	Բոյ
1.	Ամրոյան Յողիկ Հայկի	31.08.17	301	2010	06	02	իգ		
2.	Ավետիսյան Գուրգեն Գևորգի	31.08.17	300	2011	01	02	ար		
3.	Բաղդասարյան Սամվել Արամայիսի	31.08.17	302	2011	03	07	ար		
4.	Եդոյան Զորիս Բուստամի	31.08.17	304	2010	04	30	ար		
5.	Խաչատրյան Սեյրան Ռազմիկի	31.08.17	314	2011	01	02	ար		
6.	Կիրակոսյան Վահան Շահենի	31.08.17	305	2011	01	11	ար		
7.	Մարկոսյան Անուշիկ Արտյոմի	31.08.17	306	2010	12	03	իգ		
8.	Մխոյան Գնել Ռոմանի	31.08.17	308	2011	01	13	ար		
9.	Մկրտչյան Ստեփան Համազասպի	31.08.17	307	2010	10	11	ար		
10.	Պետրոսյան Ռուզաննա Արամայիսի	31.08.17	310	2011	04	23	իգ		
11.	Սաֆարյան Մարիամ Կարենի	06.09.18 N- 154	107	2011	04	22	իգ		
12.	Սերոբյան Լենդրուշ Արշակի	31.08.17	312	2011	11	07	ար		
13.	Սերոբյան Ռաիսա Արշակի	31.08.17	313	2010	09	08	իգ		
14.	Վարդանյան Անահիտ Արմենի	06.09.18 N 154	109	2011	03	01	իգ		

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. **Ներածություն**(դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) 7-րդ դասարանում սովորում են 14 աշակերտ 6աղջիկ և 8 տղա:Դասարանում ձևավորված է առողջ կուլեկտիվ,որի շնորհիվ յուրաքանչյուր ոք ձգտում է իր հաջողություններով ուրախացնել կամ դժվարությունները կիսել հարազատ դարձած մարդկանց հետ: Ընդհանուր առմամբ 7-րդ դասարանի աշակերտները կազմակերպված են,ընկերասեր,ազնիվ,պարտաճանաչ:Դասապրոցեսին ցուցաբերում են ակտիվություն ,ունեն պատշաճ վերաբերմունք բոլորի հանդեպ:

2. **Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացում** ներկայացվում է միջոցառումների օրացույցային պլանի աղյուսակ: Պետք է իրականացվի հայեցի,գեղագիտական,բարոյական,հայրենասիրական,սպորտային,քաղաքացիական դաստիարակությանը նպատակաուղղված միջոցառումներ,բաց դասեր ,սպորտլանդիաներ, էքսկուրսիաներ,աշակերտների հայացքների,մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր:Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է,որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ,ինքնուրույնության նախաձեռնում,հանդուրժողականության արտահայտում:

3. Հայեցի դաստիարակություն

3.1 **Հոգևոր դաստիարակությունը** սկսվում է հայրենիքի հանդեպ սիրուց:Հայրենիքը սկսվում է տնից,հողից,ջրից:Հայեցի դաստիարակություն նշանակում է սիրել հայոց լեզուն,մեր ավանդույթներն ու սովորույթները,երզն ու պարը,մշակույթը,ազգային նվաճումները,հայտնագործությունները:

3.2**Գեղագիտական դաստիարակությունը** մանկավարժների և դաստիարակողների համատեղ գործունեության գործընթաց է,որը ձևավորվում է գեղագիտական կուլտուրա: Գեղագիտական դաստիարակության զարգացմանը մեծապես նպաստում են արվեստի օջախներ այցելելը,էքսկուրսիաները և այլն:

3.3 **Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն**– Հայրենասիրությունը դա սերն է հայրենիքի,սեփական երկրի նկատմամբ:Դա հոգատարությունն է հայրենիքի հանդեպ և հանուն հայրենիքի սեփական անձի զոհողությունն է:Պետք է հարգել և սիրել մեր հայրենիքը:

3.4 **Տիզիկական դաստիարակությունը** ուղղված է սովորողների օրգանիզմի ձևաբանական ու ֆունկցիոնալ կատարելագործմանը,արտաքին միջավայրի անբարենպաստ պայմանների դեմ կայունության ձևավորմանը,հիվանդությունները կանխելուն և առողջության պահպանմանը:

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն նշանակում է զուգակցել սովորողների մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի ձևերը: Այդ իսկ պատճառով պետք է անընդհատ հարստացնել և համալրել նրանց աշխատանքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները և հմտությունները:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակության նպատակը շրջապատող միջավայրի նկատմամբ դպրոցականների պատասխանատվության ձևավորումն է: Պետք է անձի մեջ դաստիարակել, որ բնությունը ազգային հասարակական հարստություն է, որը պետք է պահպանել խնամքով:

Ուսումնական	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարող
-------------	--	------------------	---------

4. **Դպրոց- ընտանիք կապը** ձևավորվում է ծնողների և մանկավարժների համատեղ գործունեությունից: Այդ համատեղ գործունեությունը նախատեսում է երեխայի հանդեպ միասնական պահանջների մշակում: Անողներին պետք է ներգրավել դպրոցական աշխատանքների կատարմանն ու կազմակերպմանը:

1.	Գիտելիքի օր	01.09.2023թ.	<u>դասդեկ</u>
2.	Ճիշտ վարվելակերպի կանոնները	06.09.2023թ.	<u>դասդեկ</u>
3.	Իրավունք և պարտականություն	13.09.2023թ.	<u>դասդեկ</u>
4.	Իմ տունը իմ հայրենիքն է	20.09.2023թ.	<u>դասդեկ</u>
5.	Ի նչ է ընկերությունը և բարեկամությունը	27.09.2023թ.	<u>դասդեկ</u>
6.	«Ուսուցչի դերը հասարակության մեջ»	04.10.2023թ.	<u>դասդեկ</u>
7.	Ինչպես ազատվել վատ սովորություններից	11. 10. 23 թ	<u>դասդեկ</u>
8.	Ինչ է կոնֆլիկտը : Կոնֆլիկտի առաջացման պատճառները	18.10.23	<u>դասդեկ</u>
9.	Կոնֆլիկտի լուծման եղանակները	01. 11 .23	<u>դասդեկ</u>
10.	Իմ կատարած լավ գործերը	08. 11 .23թ	<u>դասդեկ</u>
11.	Պատասխանատվություն և պարտքի զգացում	15. 11 . 23	<u>դասդեկ</u>
12.	Համբերատարություն	22 .11 .23	<u>դասդեկ</u>
13.	Ինչպես լինել լավ ընկեր	29. 11 23	<u>դասդեկ</u>
14.	Ք/պ << Բնական աղետներ, ինչ է երկրաշարժը>> «Հայկական լեռնաշխարհի անցյալում տեղի ունեցած երկրաշարժերը» և <<Անհրաժեշտ գիտելիքների երկրաշարժից պաշտպանվելու	6 .12 .23	<u>դասդեկ</u>
15.	Ազնվություն և խիղճ	13 .12 .23	<u>դասդեկ</u>
16.	Առաջին կիսամյակի ամփոփում	20.12 .23	<u>դասդեկ</u>

17.	Ինչպես գեղեցիկ և ճաշակով հագնվել	10 .01.2024թ.	դասղեկ
18.	Ես և ուրիշները	17.01.2024թ.	դասղեկ
19.	Քաղաքավարության կանոնները	24.01.2024թ.	դասղեկ
20.	Հարգանքը մեծերի նկատմամբ	26.01.2024թ.	դասղեկ
21.	Լավ և վատ բնավորություն	31.01.2024թ.	դասղեկ
22.	Հանդուրժողականություն	07.02.2024թ.	դասղեկ
23.	Հաղթում է նա, ով չի հանձնվում	14.02.2024թ.	դասղեկ
24	Գնահատիք ինքդ քեզ	21.02.2024թ.	դասղեկ
25	Պատասխանատու քաղաքացի	28.02.2024թ.	դասղեկ
26	Արդարացի և անարդար արարքները	06. 03. 24 թ	դասղեկ
27	Լավ և վատ բնավորություն	13. 03 .24 թ	դասղեկ
28	<<Կարող եմ օգտակար լինել >> սովորողների մոտ ձևավորել մարդ լինելու արժեհամակարգ	20.03 .24 թ	դասղեկ
29	Օգնել սովորողներին գիտակցել աղբի և թափոնների վնասակար ազդեցությունը բնության և մարդու առողջության վրա	03.04.24 թ	դասղեկ
30	«Ես կարող եմ » թեմայով քննարկում: Նպատակն է վեր հանել կարողությունները և հմտությունները	10. 04.24 թ	դասղեկ
31	Ինչ է կարծրատիպը	17.04.24 թ	դասղեկ
32	Կարծրատիպերի առաջացման պատճառները	08. 05 .24 թ	դասղեկ
33	Իմ անձնական հիգենան	15 .05 .24 թ	դասղեկ
34	Երկրորդ կիսմյակի ամփոփում	22.05. 24թ	դասղեկ

Դասուցի աշխատանքի բնույթը, մանկավարժական գործառույթները, նպատակը և աշխատանքի ուղղությունները

Դասուցիները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են: Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում`

- 1) հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար Փաստաթուղթ ներկայացվի),
- 2) աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ` առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)
- 3) հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:

2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում`

- 1) կազմակերպում է դասարանական ժողովներ,
- 2) կազմակերպում է կոլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
- 3) կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ

3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:

4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ`

- 1) ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
- 2) ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում,
- 3) ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:

5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմաններին`

- 1) ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,

2) նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին

3) բարոյահոգեբանական պայմաններին

6. Դասարանի աշակերտների սննդի կազմակերպում (նյութական օգնության կազմակերպում):

7. Թղթավարություն՝

1) ամֆոֆում է աշակերտների առաջադիմության տվյալները,

2) լրացնում է դասամատյանը,

3) լրացնում է անձնական գործերը,

4) մշակում է դասղեկի աշխատանքային պլան:

8. Աշխատանք մանկավարժահոգեբանական կարողությունների խորացման ուղղությամբ:

Դասղեկական ժամի դաստիարակչական գործառույթները

Դասղեկական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ որոշակի օր:

Դասղեկական ժամի ձևերը տարբեր են. դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն:

Դասղեկական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դասղեկի ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դասղեկական ժամի առարկա կարող է հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկություններ, սոցիալական կյանքի երևույթներ, երեխաների հոգեբանական խնդիրներ:

Կողմնորոշող ֆունկցիա - նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դասղեկական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա - դասղեկի ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում, ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա - արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենք իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը:

Հաճախ դասղեկի ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները. այն և՛ կրթում, և՛ կողմնորոշում, և՛ ուղղորդում, և՛ ձևավորում է աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները, հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասղեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասղեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաէթիկական
- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիգենայի և առողջ ապրելակերպի
- հոգեբանական
- բնապահպանական
- համադպրոցական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դաստիարակի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Լավ է, երբ երեխաների հետ շփվելիս դաստիարակը կառաջնորդվի յուրահատուկ կանոնակարգով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ.

- Սիրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել
- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին, այլ ոչ թե նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դաստիարակությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին, պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

• Դասարանական ծնողական խորհրդի կազմը

Նախագահ-Մանասյան Լիդա

Անդամներ՝ Ավետիսյան Մելանյա

Մարդոյան Գայանէ

Մուրադյան Անժելա

• Ծնողական ժողով

Քննարկվող հարցեր		Ամիս, ամսաթիվ
1.	.Դասարանական ծնողական խորհրդի ընտրություն: .Կարգապահական հարցերի քննարկում: .	15 ..09.2023
2.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: Ընթացիկ հարցեր	

3.	1. Կարգապահական հարցերի քննարկում 2.Ուսման առաջադիմության և բացակայությունների հետ կապված հարցերի քննարկում 3.Պատմամշակութային էքսկուրսիայի կազմակերպում 4. Ընթացիկ հարցեր	
4.		

- Ծնողագուրկ աշակերտներ չկան
- Բազմազավակ ընտանիք ունեցող աշակերտներ – Սերոբյան Լենդրուշ, Սերոբյան Ռախսա Ներատական կրթություն ստացող աշակերտներ չկան

Այլազգի աշակերտներ չկա

Դասղեկի ժամ - չորեքշաբթի

Ծնողական ժողով

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական մեթոդ ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

Մ «Խրախուսման» խումբ

Մ «պատժի» խումբ

Մ «Փորձագետների» խումբ

Մ «Ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթեչափարածինը չափիցշատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա. Շոպենհաուեր

Դասղեկի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխագագողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա զրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի ն են դրանք լինում և անրաժե շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ինչ է խրախուսանքը» և «Ինչ է պատիժը»:
Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- Փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- Փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ 1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

+ «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, Փոխարենը ստացիր դա, չես անի ոչինչ էլ չես սատանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:

+ «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:

+ «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:

3. Հարցերի քննարկում.

o Ինչի համար է պետք պատժել երեխային:

o Ինչի համար է պետք խրախուսել երեխային:

Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Օտոդական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»:
Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4. Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային, եթե...», «Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե...», «Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...», «Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է Փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են ի նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում Փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ Փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան: Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել Փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասուղեկ Կարողացա նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց Փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- > Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- > Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում նա սովորում է քննադատել:
- > Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում նա սովորում է պատերազմել:
- > Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:

- > Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:
- > Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- > Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- > Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին

Ռասարանի ղեկավարը (այսուհետ դասղեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասվարը՝

- 1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտա-նիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.
- 2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և մանկավարժահոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը.
- 3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջ-ների կատարման ապահովմանը.
- 4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնա-կան օգնություն.
- 5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրո-նային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադի-մության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.
- 6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.

դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հար

